

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
РАДИ»**

ШЛЯХ ДО ЄС

ПРАКТИКУМ ДЛЯ УЧНІВ

Черкаси

2016

74.266

М74

Рекомендовано до використання Вчену радою КНЗ «Черкаський ОПОПП». Протокол №3 від 29.05.2015 року

КЕРІВНИК ПРОЕКТУ: Наталія Миколаївна Чепурна, ректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук, доцент

АВТОР:

Мойсеєва С.Г., завідувач обласного Центру економічної освіти та євроінтеграції КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Степанова Н.М., доцент кафедри освітнього менеджменту та педагогічних інновацій Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради, кандидат філософських наук;

Колодіна Л.В., методист з географії, історії та правознавства Черкаського районного відділу освіти Черкаської райдержадміністрації

М 74 Мойсеєва С.Г. Шлях до ЄС: практикум для учнів / С.Г. Мойсеєва. – Черкаси : КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2016. – 16 с.

Практикум для учнів 10(11) класів загальноосвітніх навчальних закладів містить практичні завдання, передбачені програмою курсу «Шлях до ЄС», а також форми роботи для моніторингу навчальних досягнень учнів.

Навчальний матеріал пропонується із застосуванням інтерактивних форм навчання, методів і технік розвитку критичного мислення відповідно до вікових та психологічних особливостей школярів.

ПЕРЕДМОВА

Практичні та творчі завдання посібника передбачають розв'язання проблемних питань, створення проектів, написання есе, здійснення порівняльного аналізу, проведення міні-дослідження, соціологічного опитування, дискусій, семінарів, презентацій, експертиз, круглих столів, ділових ігор, моніторингових досліджень, використання кейс-методу, написання рефератів, творчих робіт, індивідуальних і колективні проектів.

Реалізуючи ці види діяльності, учні мають продемонструвати вміння та навички, пов'язані з такими головними аспектами процесу наукового дослідження, як виділення проблемних питань та гіпотез, планування дослідження, представлення, аналіз і тлумачення даних, встановлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків. При організації занять доцільно створювати ситуацію, у якій кожен учень міг би виконувати індивідуальну роботу і долучитися до роботи у малій групі співробітництва. Для презентацій власних досліджень варто пропонувати учням використовувати інформаційно-комунікаційні технології, а результати робіт представляти у вигляді схем, картосхем, діаграм, картодіаграм, розрахунків, творів есе, постерів, плакатів, колажу фотографій, міні-презентацій, відеофільмів тощо.

Тематику завдань для дослідницького практикуму і міні-проектів учитель може змінювати відповідно до матеріально-технічного забезпечення, наявності власних цікавих дидактичних розробок, рівня підготовленості класу, бажання учнів тощо.

Мета проведення цих робіт може бути різною – мотиваційною, пізнавальною, контролюючою тощо.

Проведення занять у цікавій та доступній формі буде сприяти підготовці учнів до адекватного сприйняття динаміки змін, що відбуваються у сучасному світі, усвідомленню характеру міжнародних відносин і національних перспектив у європейській та світовій інтеграції.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей і передбачає диференційований підхід щодо його організації. Критерієм оцінки роботи учнів є не стільки володіння обсягом навчального матеріалу, скільки вміння його аналізувати, узагальнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, використовувати у знайомих і нових життєвих ситуаціях, самостійно здобувати знання.

ПРАКТИКУМ 1

Мета: вивчити та нанести на контурну карту країни ЄС; знати та ідентифікувати на карті країни-сусіди України; вивчити столиці держав ЄС; поєднати інформаційну, технічну та творчу компетентності під час створення флаєру, буклету, візитівки ЄС.

Обладнання: атлас, комп'ютерна техніка.

Хід роботи

Завдання:

- ★ Нанести на контурну карту Європи країни ЄС та Україну. Підписати столиці. При необхідності зробити легенду.

Інтегруючи свої знання із історії, географії, права, висловлюючи власні роздуми та судження, напишіть коротке (до 200 слів) есе «Європа для мене - це...»

Ознайомтеся із інтернет-сайтами відомих європейських організацій, перегляньте картинки в Інтернеті, продемонструйте власні комп'ютерні компетенції та проявіть творчість і дизайнерський підхід у створенні флаеру, буклету, візитівки ЄС. Зробіть розсилку однокласникам для оцінювання вашої роботи.

Пам'ятайте:

1. У вашій роботі мають бути атрибути ЄС.
2. Незначна кількість фото або картинок.
3. Текст у вигляді короткої інформації, реклами або коротких тез.
4. Наявні певні реквізити, притаманні виданню даного типу.
5. Проявіть нестандартні підходи та дизайнерські рішення до оформлення власного продукту.

ТЕСТИ

1. Європейський Союз об'єднує країни заради спільної мети :

- A). Принести мир та процвітання своїм народам.
- B). Принести мир та процвітання своїм народам у рамках тіснішого союзу з спільними економічними, політичними та соціальними цілями.
- B). Принести процвітання своїм народам рамках тіснішого союзу з спільними економічними цілями.

2. Інтереси європейських громадян представлені на міжнародному рівні рядом спільних інституцій:

- A). Радою Міністрів, Європейським Парламентом.
- B). Кабінетом Міністрів.
- B). Міжнародним Судом.

3. Представництво Європейського Союзу в Україні має статус:

- A). Представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності.
- B). Дипломатичної місії.
- B.). Філії, відділення, представництва й інших одиниць громадських (неурядових) організацій іноземних держав в Україні.

4. Поширення сучасних стандартів продукції та послуг для України:

- A). Позитивний наслідок приєднання до ЄС.
- B). Негативний наслідок.
- B). Не може впливати на економіку України.

1. Що може зробити експорт аналогічної української агропродукції неконкурентоспроможним?

- A). Збереження в ЄС системи крупних дотацій в аграрний сектор.
- B). Низький рівень заробітних плат у агросекторі України.
- B). Низька продуктивність праці.

ПРАКТИКУМ 2

Мета: вивчити цілі та завдання ЄС, показати як основні інституції та органи ЄС впливають на соціально-політичне, фінансово-економічне, правове життя країн ЄС.

Обладнання: атлас, комп'ютерна техніка, матеріали бізнес-гри «Відстоювання національних інтересів в ЄС»

Хід роботи

Завдання:

★ Користуючись рекомендованими сайтами ЄС, знайдіть економічні показники виробництва певних видів продукції країнами-членами ЄС. На вільному лівому полі завдання накресліть секторну діаграму частки ЄС у світовому валовому продукті. Порівняйте частку ЄС у світовому валовому продукті та зробіть висновки.

★ Обґрунтуйте власну думку щодо впливу глобалізації на економіку країн ЄС

ТЕСТИ

1. Європейський Союз є повноправним членом та має представництва в:

- A). Організації Об'єднаних Націй.
- B). Організації Об'єднаних Націй, «Великій Вісімці».
- B). Організації Об'єднаних Націй, Світової організації торгівлі, «Великій Вісімці» та «Великій двадцятці».

2. Перший крок у бік створення сучасного Євросоюзу був зроблений в 1951 рурядами таких країн:

- A). Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Франція, Італія.
- B). Франція, Італія, Німеччина.
- B). Бельгія, Нідерланди, Люксембург.

3. Основні вимоги до кандидатів для вступу в ЄС:

- A). Прихильність цілям політичного, економічного і валутного союзу.
- B). Дотримання демократичних принципів, принципів свободи і пошани прав людини, принципів правової держави; у державі має бути конкурентоздатна ринкова економіка, признаватися загальні правила і стандарти ЄС.
- B). У державі має бути конкурентоздатна ринкова економіка, признаватися загальні правила і стандарти ЄС.

1. Головна функція Європейського Суду :

- A). Здійснювати контроль за виконанням бюджету.
- B). Регулювати судові процеси між країнами.
- B). Регулювати судові процеси між підприємствами провідних галузей економіки.

2. Рада ЄС – основний законодавчий орган ЄС. У засіданнях беруть участь:

- A). По одному міністру від кожного національного уряду країн-членів ЄС.
- B). Тільки міністри 12 країн-засновників.
- B). Тільки міністри великих країн.

ПРАКТИКУМ 3

Мета: розкрити значення понять «горизонтальних» та «секторальних» політик ЄС, навчити підбирати необхідну інформацію з інтернет-джерел про політики ЄС, давати оцінку та розуміти суть цих політик.

Обладнання: комп'ютерна техніка.

Хід роботи

Завдання:

- Підготуйтесь до дебатів «Розподіл коштів в ЄС на потреби регіонів. Чи варто надавати допомогу новим країнам-членам ЄС?».

Для цього:

- Зайдіть на сайт Європейської комісії (europa.eu/);
 - Знайдіть матеріали щодо розподілу коштів в ЄС;
 - Зробіть схему, яка допомога надається новим членам ЄС.

Візьміть участь у проекті «Причини успіху промислової політики європейського тигра – Ірландії»

Розподіліть обов'язки у групі. Свої думки, посилання на сайти, знайдені та оброблені матеріали занотовуйте у зошит. За тиждень презентуйте власні ідеї.

 Заповніть таблицю «Стратегічні перспективи газопостачання ЄС з Росії» (знизу доверху, від менш вагомих до більш вагомих). Під час підготовки можна користуючись різноманітними джерелами інформації (від газетних публікацій до офіційних документів).

8
7
6
5
4
3
2
1

Зробіть власні висновки _____

 Попрацюйте у трійці, шляхом «мозкової атаки», узгоджень і домовленостей між собою, запропонуйте варіанти сільськогосподарської продукції, яку Україна може запропонувати країнам ЄС?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

ПРАКТИКУМ 4

Мета: розкрити значення поняття «захист споживача», порівняти правові засади захисту прав європейського та українського споживача, давати оцінку та розуміти суть цих документів.

Обладнання: комп’ютерна техніка з доступом до Інтернету, Закон України про захист прав споживачів.

Хід роботи

Завдання:

Опрацьуйте матеріали сайтів:

1. <http://www.consumerinfo.org.ua> – Європейський контекст розвитку системи захисту прав споживачів.
2. <http://rada.gov.ua/uploads/documents/36179.pdf> - Захист прав споживачів в Європейському Союзі в контексті наближення Українського законодавства до європейських стандартів.
3. derzhreestr.gov.ua - Правове регулювання сфери захисту прав споживачів у Європейському Союзі та в Україні (комплексне порівняльно-правове дослідження).
4. [nikolaev-cc.at.ua>broshury/File6.pdf](http://nikolaev-cc.at.ua/broshury/File6.pdf) – Захист прав споживачів в Європейському Союзі та Україні
5. ir.kneu.edu.ua:8080 -. Наталія Бородачова Європейський контекст розвитку системи захисту прав споживачів

Зробіть у довільній формі порівняльну таблицю захисту прав споживачів у Євросоюзі та Україні.

Зробіть

Висновки: _____

Порівняйте маркування споживчих товарів в Україні та країнах ЄС.
Замалюйте значки та підпишіть їх.

Які значки екологічного маркування поширені у Європі, Україні та країнах-сусідах України? Замалюйте їх.

ПРАКТИКУМ 5

Мета: розкрити значення поняття «Болонський процес», «система накопичення кредитів». Окреслити поетапні дії уряду, щодо адаптації освіти в Україні до європейських процесів.

Обладнання: комп'ютерна техніка з доступом до Інтернету.

Хід роботи

Завдання:

Опрацюйте матеріали сайтів:

http://allref.com.ua/uk/skachaty/Bolonskiiy_process_i_ego_razvitiie_v_Ukraine-Bolon'skiy_protses_i_yogo_rozvitor_k_Ukraini

<http://pidruchniki.com> – Україна і Болонський процес

<http://www.parta.com.ua/> Болонський процес в Україні

http://ru.osvita.ua/vnz/high_school/29892/ - Болонський процес в Україні:
погляд студентів

[http://www.osvita.org.ua/bologna/-](http://www.osvita.org.ua/bologna/) Болонський процес в Україні

Сформулюйте та поставте ряд запитань, щодо проблем, пов'язаних із запровадженням Болонської системи в Україні:

Сформуйте групи по 5 осіб та методом «ажурної пилки» спробуйте знайти відповіді на ці запитання.

ПРАКТИКУМ 6

Мета: використати свої знання із курсу «Шлях до ЄС», загальну ерудицію та творчий підхід для написання вірша про Україну. Висловити у вірші свою громадянську позицію.

Обладнання: папір, ручка, комп'ютер.

Хід роботи

Завдання:

- підготувати вірш (у будь-якому форматі) на тему «Україна моя - європейська держава».

РЕФЛЕКСІЯ

Закінчуючи вивчення курсу «Шлях до ЄС»,

